
LETNA POROČILA ETNOLOŠKIH USTANOV ZA LETO 1986

AVDIOVIZUALNI LABORATORIJ
ZNAJSTVENORAZISKOVALNEGA
CENTRA SAZU
LJUBLJANA

Evidentirana je bila filmska dokumentacija na Oddelku za etnologijo FF v Zagrebu in v arhivu RTV Beograd. Nadaljevalo se je snemanje naravne in kulturne dediščine sečoveljskih solin. Posneta so bila ljudska pustovanja v Ponikvah na Dolenjskem, v Brkinih in na Dobovi, ter izdelovanje cerkljanske lesene maske. Opravljeno je bilo pripravljajno terensko delo za snemanje pustovanja v vasi Matajur v Benečiji. Iz arhiva agencije Alpe-Adria je bilo presneto video gradivo o ljudskih pustovanjih na Krasu in v Benečiji. Posneta je bila video dokumentacija za Inštitut za arheologijo ZRC SAZU (Izkopavanje v Zasipu, na Bledu in v Divjih babah) ter za Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU (Izdelovanje lončenih piščali v Dolenji vasi in Obnovitev starih pihalnih inštrumentov v Stranjah). Videografija za leto 1986 obsega 23 enot.

Naško Križnar

BELOKRANJSKI MUZEJ
METLIKA

Ker je s 1. decembrom 1986 prišlo v Belokranjskem muzeju v Metliki do kadrovskih sprememb (zamenjala sta se namreč kustosa etnologa), vam žal ne morem poslati letnega poročila o delu etnološkega oddelka Belokranjskega muzeja.

Mogoče bi prosili prejšnjega kustosa Andreja Dularja (Slovenski etnografski muzej Ljubljana), da napiše poročilo o svojem delu v letu 1986.

Andreja Brancelj

GORENJSKI MUZEJ
KRANJ

Gorenjski muzej v Kranju, ki si prizadeva, da bi obdržal status regionalnega muzeja za Gorenjsko, ima še vedno le enega kustosa za etnologijo. Vendar upamo, da bomo v bližnji prihodnosti mogli zaposliti še enega etnologa.

Tudi v preteklem letu je bilo delo etnološkega oddelka razdrobljeno na več nalog. Nekatero nove skupne naloge muzeja (razstava starih fotografij, interdisciplinarno posvetovanje v Bohinju) so spet zrinile na obrobje individualne naloge.

Delo etnologa je bilo v veliki meri usmerjeno na teren. V pripravah na razstavo »Gorenjski kraji in ljudje« je zbiral gradivo v Kranju, na Jezerškem, na Bledu, v Bohinju in Gornjesavski dolini in pridobil 750 fotografij in razglednic za preslikavo (od tega je bilo 50 originalov poklonjenih muzeju). Nadaljevali smo s fotografsko dokumentacijo in evidentiranjem predmetov na terenu in fotografsko dokumentacijo drugih etnoloških sestavin — zlasti stanovanjskih in obrtniških ambientov (kmečka hiša na Dovjem, Pečnikova obrtniška hiša v Kranju, obrtniška delavnica v Žirovnici, gostaška hiša v Šenčurju). Terensko delo etnologa je individualno, le pri fotografskih dokumentacijah občasno sodeluje tudi muzejski fotograf; tako sta skupaj obogatila etnološko fototeko za 400 novih muzejskih dokumentov. Plod terenskega dela je tudi 80 novih predmetov, ki smo jih pridobili za muzej. V pripravah na bodočo razstavo o kranjskih gostilnah in družabnem življenju je dragocena pridobitev elementov notranje opreme iz znane stare kranjske gostilniške hiše Mayr, v pripravah na

razstavo »Hrana v Šenčurju« pa no-tranja oprema kuhinje, stare več kot 60 let. V 11 bohinjskih planinah smo evidencialni spremembe po letu 1978 (tedaj se je namreč sklenila topograf-ska akcija v Bohinjskih gorah).

V Bohinju smo zbirali gradivo (arhiv-sko, ustna pričevanja) o razvoju tu-rizma.

V *internem delu* je bilo zelo obsežno dokumentiranje fotografskega gradiva. Dokumentiranih je bilo 1054 fotogra-fij in nad 200 barvnih diapozitivov. Inventarizirali smo 120 predmetov. S pridobitvijo in ureditvijo depojskih prostorov v velesovskem samostanu se v zadnjih letih zadovoljivo rešuje tudi to vprašanje, ki je pestilo naš muzej.

V *publicistični dejavnosti* omenjamo prispevek »Hrana v Šenčurju« v *Traditiones* 15, sicer napisan že pred leti za načrtovani Šenčurški zbornik, ki ne bo izšel; v prispevku citiram dva dru-ga rokopisa za ta zbornik, ki bosta ob-javljena v Kroniki in Kranjskem zbor-niku. Dokončano je bilo delo »Etnolog prof. dr. Vilko Novak« (oddano za Glasnik SED), izbor gradiva »Iz du-hovne kulture Bohinjcev« za prispevek v *Traditiones*, »Gorenjska kmečka hi-ša« (zloženska ob slikarski razstavi Rudolfa Arha), sodelovanje pri pri-pravi kataloga za razstavo »Gorenjski kraji in ljudje II« (slikovno gradivo in legende) Krajši članki so bili ob-javljeni v Glasniku SED. Gorenjskem glaslu in Ljubljanskem dnevniku.

Razstava »Gorenjski kraji in ljudje II«, ki je s starimi fotografijami in razglednicami predstavila podobo go-renjskih krajev, dogajanj in razvoj-nih premikov ob hkratnem vztrajanju gorenjskega človeka pri tradiciji v ob-dobju pred prvo svetovno vojno, je bila skupna akcija treh oddelkov GM (starejša zgodovina, etnologija, umet-nostna zgodovina) vse od idejne za-snove, zbiranja in izbora gradiva do izvedbe razstave in vsebine kataloga, za katerega je uvodno besedilo prispe-val dr. C. Avguštin. Razstava, katere vsebina je bila urejena v pomensko zaokrožena poglavja (Naselja, Kmečka opravila, Obrt in industrija, Promet, Gostilne, Turizem, Planinstvo, Šolstvo, Kulturna društva, Šport, Noša in obi-čaji), je bila pomembno dejanje v pri-pravah na preureditev stalne zbirke, ki jo načrtuje GM. V gosteh smo imeli še dve etnološki razstavi. Ob sode-lovanju z Narodopisnim inštitutom pri SAZU smo v Mestni hiši predsta-vili razstavo »Arhitektura na Zilji«, avtorsko delo našega rojaka iz Ziljske

Bistrice, dr. Ludvika Drumla. S svo-jo razstavo pa tudi s svojo živo bese-do se je predstavil kot zavzet in stro-kovno razgledan ljubitelj in poznavalec ziljske arhitekture in tudi kot iskalec poti za njeno vključevanje v sodobno življenje ziljskega človeka in s tem za potrjevanje njegove izvirne kulturne identitete. Belokranjski mu-zej iz Metlike pa je gostoval v Kran-ju z razstavo Andreja Dularja Etno-loška rajonizacija občine Črnomelj. Na sicer kratkem postanku sta raz-stava in publikacija, ki jo je spreml-jala, zbudili dovolj zanimanja — še zlasti med Belokranjci, ki jih je pred desetletji zvabila kranjska industri-ja.

Na tem mestu je potrebno povedati tudi, da smo si tudi lani — tako kot že vrsto let poprej — prizadevali, da bi se kaj premaknilo v zvezi s preure-ditvijo Planšarskega muzeja v Bohi-nju; prav tako brez uspeha. Najprej je potrebno sanirati zgradbo stare si-rarne, kjer je muzej. Sredstev za rea-lizacijo sanacijskega načrta, ki je bil izdelan že l. 1983, pa ni. Lani je bil s tem namenom imenovan akcijski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki krajevnih organizacij v Bohinju in Kus v Radovljivi. Preostane nam še upanje, da se bo vprašanje Planšar-skega muzeja v Bohinju rešilo v okvi-ru akcije Triglavskega narodnega par-ka, ki tudi v Bohinju načrtuje svoj in-formacijski center; v ta načrt je vklju-čena tudi ureditev tega muzeja.

Na *interdisciplinarnem* posvetovanju o Bohinju so sodelovali vsi oddelki GM; etnolog z dvema prispevkoma: »Planinsko sirarstvo« in »Turizem« (uvodna skica o razvoju bohinjskega turizma); oba prispevka oblikujemo za objavo v Bohinjskem zborniku.

Pedagoško delo se je v največji meri uveljavljalo v obliki vodstev po stalni zbirki in razstavah (samo ob razstavi »Arhitektura na Zilji« je imel etno-log 25 vodstev). V to vrsto dela bi smeli šteti tudi sodelovanje s šolami. V okviru akcije zbiranja starih foto-grafij je sodelovalo 16 učencev prvega letnika Srednje ekonomske šole v Ra-dovljici, ki so zbrali skoraj sto origi-nalov. V pripravah na razstavo »Hra-na v Šenčurju« smo se obrnili na do-mačo osnovno šolo. Na podlagi pisnih navodil, ki smo jih za to priložnost sestavili, so učenci literarnega krožka, ki ga vodi prof. Kadivec, zbirali po-datke o predmetih, ki jih bomo rabi-li za razstavo. Rezultati tega dela, ki bo koristno pomagalo pri zbiratelj-skem delu etnologa na terenu, se že

kažejo. Podobno smo v sodelovanje vključili krožek za turizem na osnovni šoli v Bohinjski Bistrici, ki ga vodi prof. Cvetek. Bohinjski otroci zbirajo gradivo o bohinjškem turizmu. Ob takem delu se mladi spontano usmerjajo v vrednotenje etnoloških predmetov in drugih etnoloških sporočil. K popularizaciji stroke sodi tudi sodelovanje s TD v Kranju v obliki konzultacij ob pripravah turističnih prireditvev, sodelovanje z Gostinsko šolo na Bledu (terenski zapiski o domačih jedeh na Gorenjskem) in prispevek o sirarstvu ob srečanju slovenskih gostincev na Bledu. Prav gotovo imajo svoj pomen in budijo k osveščanju tudi zgolj vizualni stiki etnoloških predmetov z gledalci; za TV oddajo »Mleko« smo sodelovali z izbranimi predmeti iz mlekarstva, s številnimi predmeti iz etnološke izbire GM pa je trgovsko podjetje Elita oblikovalo uspele izložbene aranžmaje, s katerimi je novoletni praznični podobi osrednje kranjske ulice vtisnilo svojsko vsebino: iz nje je morda v posameznikih rasla želja po obisku muzeja, na katerega so poleg predmetov opozarjali tudi napisi v izložbenih oknih.

Anka Novak

GORIŠKI MUZEJ NOVA GORICA

V Goriškem muzeju sva od leta 1984 zaposleni dve etnologinji. Muzej deluje kot kompleksni muzej na območjih občin Nova Gorica, Tolmin, Ajdovščina in delno Sežana.

V tem srednjeročnem obdobju bi radi uredili dokumentacijo oddelka ter inventar ali predmete. Novih raziskovalnih nalog si zato ne nalagamo, pač pa bi radi dokončali že začete ali predvidene naloge. V letu 1986 — od januarja do aprila — je bilo dokončano urejanje dia- in fototeke, ki sta ostali kot zapuščina iz preteklih let. Izdelali smo kontaktne kopije vseh negativov, oštevilčili negative in kontaktne kopije ter jih vpisali v tekočo fototeko. Čaka nas še klasifikacija fotografij in kontaktnih kopij.

V mesecu maju je bilo dokončano zaplinjevanje predmetov — muzealij v depoju v gradu Vipolže. Pred začetkom trajnejšega urejevanja depoja in predmetov ter inventarizacije pa je potrebno urediti prostor za depo: prostor opremiti z okni in vrati, prebeliti in izdelati police za predmete. V

letu 1987 načrtujemo ponovno klasifikacijo predmetov (ob zaplinjevanju je bilo treba predmete preseliti v skupen prostor, pri čemer je seveda ponovno prišlo do nereda!) ter začetek inventarizacije. (Mimogrede: tako urejevanje dokumentacije kot inventarizacije je zamudno delo, navzven neprijetno in ubijajoče rutinsko — tako da se pogosto vzbudi pomislek, ali ne bi bilo bolje delovati na terenu ter zbirati, kar se še da zbrati pri informatorjih, ki jih je iz leta v leto manj. Težko je dobiti informatorja, ki še lahko kaj pove o svojih otroških letih pred prvo svetovno vojno. Dilema, ki jo rešujemo vsak po svoje!)

V Trentarski muzejski zbirki je bila zaključena obnova zbirke, izdelani so bili angleški podnapisi in krajša zloženka v slovensščini in angleščini. V etnološki zbirki »Kraška hiša v Štanjelu« je bila zaključena obnova — konservacija predmetov.

Do konca marca 1986 je v prostorih Goriškega muzeja gostovala potujoča razstava SEM »Čipke na Slovenskem«. Etnologinja Katja Kogoj pa je pripravila razstavo »Etnološki predmeti pripovedujejo«. Razstava je imela predvsem pedagoški pomen: prikazati predmete, ki izginjajo ali so že izginiti iz življenja in zavesti ljudi. Z razstavo »Šentviška planota«, ki smo jo pripravili na Pečinah na Šentviški planoti, pa je bila zaključena ena rednih etnoloških raziskav Goriškega muzeja. Poskušali smo prikazati življenje na planoti nekoč in danes, kompleksno v vseh (oziroma vsaj večini) najbistvenjših komponentah nekega načina življenja določene človeške skupnosti. Poskušali pravim zato, ker je zgoraj navedeni namen in koncept razstave v praksi in realizaciji naltel seveda na cel kup omejitev in ovir. Težko torej sama presodim, koliko nam je z razstavo uspelo obiskovalcem posredovati misel in smisel etnološke raziskave, vendar sta obisk razstave, ki je gostovala še v Idriji, Tolminu in zdaj v Goriškem muzeju, in odmev nanjo dokaj velika.

V letu 1986 sem kot mentorica sodelovala na dveh mladinskih raziskovalnih taborih: junija in julija na Drugem alpskem MRT v Bovcu in avgusta na taboru zamejskih mladincev v Kanalski dolini. Svojo dolžnost do etnološke stroke pa še vedno poskušam opravljati kot vodja muzejske sekcije oziroma skupine pri SED, kot članica IO SED in IO Skupnosti muzejev, kar mi tudi vzame določeno število delovnih dni.

Katja Kogej je poleg tega tudi v letu 1986 nadaljevala s popisom premične kulturne dediščine na terenu, ki ga mora po zakonu izvajati Goriški muzej.

*Inga Miklavčič-Brezigar
in Katja Kogej*

INŠTITUT
ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO
ZRC SAZU
LJUBLJANA

Bralce Glasnika želimo zgolj informativno seznaniti s preteklim in sedanjim delom Inštituta za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU in nakazati odprte možnosti za etnološko proučevanje slovenskega izseljenstva.

Na pobudo zgodovinske sekcije pri Slovenski izseljenski matici v Ljubljani je bil leta 1963 ustanovljen Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva pri predsedstvu SAZU (v nadaljevanju Center). Vse do leta 1967 je deloval v smislu iniciativnega odbora brez lastnih prostorov in kadrov. Znanstvenemu svetu Centra, sestavljenemu iz vrst akademikov, strokovnjakov izven Akademije ter treh članov Slovenske izseljenske matice, je predsedoval dr. Fran Zwitter.

Delo je bilo resno zastavljeno z namenom, da se v končni fazi napiše zgodovino slovenskega izseljenstva za obdobje od srede 19. stoletja do leta 1941. Gradivo o naših izseljencih ter o izseljevanju iz Slovenije smo zbirali in delno obdelovali v treh sekcijah Centra: arhivski (pod vodstvom tov. Eme Umek iz takratnega Državnega arhiva Slovenije), bibliografski (vodil jo je dr. Janez Logar iz Narodne in univerzitetne knjižnice) in statistični (pod vodstvom dr. Živka Šifererja iz Zavoda za statistiko SRS). V projekt, ki ga je financiral sklad Borisa Kidrica, so se vključili še geografi, zgodovinarji, sociologi itd.

Center je ves čas svojega aktivnega delovanja tesno sodeloval s Slovensko izseljensko matico. Le-ta je bila nekakšen posrednik med njim, povratniki in slovenskimi izseljenci po svetu, ki so, še zlasti iz ZDA, Južne Amerike in Zahodne Evrope, z vso zavzetostjo pošiljali svoje osebne, društvene, cerkvene arhive v domovino, kjer se je, predvsem z njihovo pomočjo, sčasoma kopičil fond izseljenske dokumentacije.

Arhivska sekcija je v tem času popisovala arhive različnih ustanov v Slo-

veniji, pomembne za proučevanje izseljenstva; dr. Šiferer je v dveh elaboratih obdelal statistične podatke o izseljevanju iz Slovenije od srede 19. stoletja do 1. svetovne vojne in po njej, tov. Jože Bajec (iz bibliografske sekcije) pa je v Slovenskih izseljenskih koledarjih 1965, 1966, 1967 in 1969 objavil bibliografijo izseljenskega tiska. Kasneje, leta 1980, je v Ljubljani izšlo tudi njegovo »Slovensko izseljensko časopisje 1891—1945«. Slovenska izseljenska matica je v sodelovanju s Centrom leta 1965 otvorila spominsko sobo Louisa Adamiča v njegovi rojstni hiši v Prapročah pri Grosupljem. Ob tej priložnosti so se pojavile tudi prve spodbude o ustanovitvi izseljenskega muzeja, ki pa so hkrati sprožile vrsto vprašanj o kadrih in prostorih Centra. Leta 1967 so jih delno rešili s tem, da so začasno zaposlili zgodovinarja in dobili dve manjši sobi v prostorih Inštituta za zgodovino pri SAZU. Državni arhiv Slovenije je Centru odstopil prostor za izseljenske arhive, Narodna in univerzitetna knjižnica pa izseljenski drobni tisk, fotografije, dvojnike knjig in listov, ki jih je poleg poglavitnih književnih in periodičnih publikacij do takrat hranila.

Pojavljati pa so se začeli novi problemi metodološkega značaja, ki so zavirali prehod iz pripravljalne faze v fazo strokovne obdelave zbranega gradiva. Poleg tega bi bilo, za uspešen konec zastavljenega projekta, potrebno dobiti nova finančna sredstva za obiske tujih arhivov (italijanskih, avstrijskih, ameriških...), pa tudi samih izseljencev. Ker se to ni zgodilo, je delo Centra konec šestdesetih, v začetku sedemdesetih let zamrlo.

Leta 1973 je prišlo do poskusov ponovne oživitve Centra, vendar brez uspeha. Le Slovenska izseljenska matica je še naprej sprejemala pošiljke izseljenskih arhivov, vendar jih ni več sistematično urejala.

Gradivo, zbrano v času projekta »Zgodovina slovenskega izseljenstva«, je danes shranjeno v Narodni in univerzitetni knjižnici, Arhivu SRS, večji del je na Slovenski izseljenski matici in Inštitutu za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU. Težnja je, da slednji postane centralni zbirni center v Sloveniji za vso tovrstno dokumentacijo, periodiko in literaturo.

Center, kljub temu da je prenehal delovati, uradno ni bil ukinjen, zato lahko zapišemo, da ga je leta 1982 nasledil Inštitut za izseljenstvo pri

SAZU (v nadaljevanju Inštitut). Ustanovljen je bil na pobudo udeležencev mednarodnega simpozija ob 30-letnici smrti Louisa Adamiča (simpozij je bil v Ljubljani 1982. leta). Udeleženci so poudarili pomembnost nadaljnega proučevanja slovenskega izseljenstva in opozorili na mlajše strokovne kadre (slaviste, zgodovinarje, geografе, etnologe, sociologe), ki so v tem času pokazali ne le interes, temveč tudi prve rezultate svojih raziskav na področju izseljenstva.

Inštitut je po konstituiranju dobil svoje prostore v poslopu predsedstva SAZU, prve sodelavce, znanstveni svet (predsedoval mu je dr. F. Zwitter) in upravnika (dr. Janeza Stanonika). Ohranil in nadaljeval je delovno orientacijo svojega predhodnika in še naprej zbiral manjkajoče gradivo, pomembno za raziskovanje slovenskega izseljenstva, ter pričel tudi z znanstvenoraziskovalnim delom. V tesnem sodelovanju s Slovensko izseljensko matico je razširil in nadalje navezoval stike s Slovenci v ZDA, Južni Ameriki, Kanadi, Avstraliji in Zahodni Evropi. Sodelavci Inštituta so začeli sistematično urejevati dokumentacijo, ki je bila zbrana še za časa delovanja Centra (tj. zapuščine izseljencev, arhive društev, organizacij, župnij, posameznikov, izseljenski tisk itd.), navezovati stike s sorodnimi institucijami v Sloveniji, Jugoslaviji in v tujini, usklajevati znanstveno raziskovalno delo na tem področju ter pomagati študentom in znanstvenikom pri njihovih raziskavah.

Konec leta 1986 se je Inštitut za izseljenstvo preimenoval v Inštitut za slovensko izseljenstvo in se priključil k Znanstvenoraziskovalnemu centru (ZRC) pri SAZU. V kratkem bo dobil novega upravnika, po vsej verjetnosti zgodovinarja, in znanstveni svet, trenutno pa zaposluje dve sodelavki: germanistiko (ki proučuje nastajanje Adamičeve knjige »The Eagle and the Roots«) in etnologinjo-sociologinjo (ukvarja se s proučevanjem načina življenja avstralskih Slovencev).

Prikaz delovanja in usmerjenosti Centra, kasneje Inštituta, delno že nakazuje možnosti vključevanja mladih etnologov v znanstveno delo Inštituta. Menili smo, da bi bilo za začetek takšnega vključevanja smotrno študente najprej zainteresirati za etnološko raziskovanje slovenskega izseljenstva. Zato smo jih konec marca t.l. povabili k sodelovanju, in sicer smo v ta namen skupaj s Slovensko izse-

ljensko matico organizirali študentske prakse. Študentje so se našemu vabilu odzvali in delo na področju urejanja arhivov in izseljenskega tiska že poteka, trajalo pa bo več mesecev. Do sedaj se je javilo devet kandidatov, še nadalje pa bomo veseli vsakega, ki nam bo pripravljen pomagati. Predvsem gre za to, da bi se študentje preko urejanja zbranega gradiva vsaj delno seznanili z njegovo vsebino. Na podlagi tega bi se lahko odločili za etnološko obdelavo teme, ki bi si jo izbrali za seminarsko ali diplomsko nalogo. Gradivo je po vsebini zelo raznotero, razdeljeno po državah, kjer žive naši izseljenci, in je zelo izčrpen vir za proučevanje njihove materialne, socialne in duhovne kulture tako za preteklo kot za sedanjne obdobje. Večina arhivov in periodike je strokovno še neobdelana. Na voljo so študentom in raziskovalcem, ki jih zanima izseljenska problematika.

Poleg omenjenih študentskih praks pa ostajajo še druge možnosti vključevanja mladih etnologov v naše raziskovalno delo. V skladu s srednjeročnim programom Inštituta (1986—1990) naj bi se znanstvenoraziskovalno delo usmerjalo na naslednja področja:

A. izdelati tipologijo izseljencev po področjih izseljevanja — vseljevanja in tipologijo imigrantske - emigrantske politike dežel izseljevanja - vseljevanja;

B. teoretično osvetliti nekatera odprta metodološka vprašanja, vprašanja relacije zdomec - izseljenec, vprašanja druge, tretje, ... generacije izseljencev ipd.;

C. izdelati študije, ki bi iz več zornih kotov raziskale prostor izseljevanja (tj. Slovenijo) in prostor vseljevanja (tj. vselitveno deželo), in sicer v času, ko se je proces izseljevanja - vseljevanja odvijal;

D. v zvezi s točko C izdelati raziskave procesov adaptacije, asimilacije, integracije, akulturacije naših izseljencev v novem okolju, še zlasti pa proučevanje ohranjanja oziroma izginjanja narodne, etnične identitete v preteklosti in danes;

E. primerjalne študije, npr.: zdomstvo - izseljenstvo, izseljenstvo v ZDA, izseljenstvo v Kanadi ipd.;

F. raziskave posameznih večjih in manjših regij, centrov slovenskih izseljencev po svetu (še zlasti je potrebno raziskati naše izseljenstvo v Evropi, v Južni Ameriki, Egiptu);

G. študije povratnikov v Sloveniji; H. monografije posameznih izseljencev, izdelane na podlagi njihovih zapuščin.

Raziskave naj bi bile interdisciplinarne, našteli pa smo le nekaj od tistih področij proučevanja slovenskega izseljenstva, ki so zanimiva za etnologe. Sicer pa vključuje vsak tematski sklop še manjše sklope — podteme, ki naj bi jih določil sam raziskovalec glede na predmet raziskovanja.

Možnosti seveda s tem še niso izčrpane, saj bomo upoštevali tudi želje posameznikov. Vabimo vas k sodelovanju.

VIRI IN LITERATURA:

Zapisniki sej IO Slovenske izseljenske matice, ki jih hrani Inštitut za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU. Zapisniki sej znanstvenega sveta študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva pri SAZU.

Zapisniki sej znanstvenega sveta Inštituta za izseljenstvo pri SAZU in kasneje Inštituta za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU.

Letopis SAZU, Ljubljana 1967, knjiga XVII.

Letopis SAZU, Ljubljana 1965, knjiga XV.

Letopis SAZU, Ljubljana 1970, knjiga XX.

Slovenski izseljenski koledar, Ljubljana 1965, 1966, 1967, 1969.

Breda Čebulj Sajko

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE ZRC SAZU LJUBLJANA

V Inštitutu za slovensko narodopisje, ki ima sedež na Novem trgu 3 in v Wolfovi 8, je zaposlenih 14 raziskovalcev, in to 8 etnologov (dr. Baš, dr. Cevc, mag. Fikfak, Križnar, mag. Ložar-Podlogar, Stanonik, Šašel-Kropej, Zemljič-Golob), 3 slavisti (Golež, dr. Kumer, mag. Terseglav), 2 muzikologa (Cvetko, Strajnar) in 1 koreolog (Ramovš), honorarni sodelavci pa so dr. Kuret, dr. Matičetov in dr. Vodušek. Celotna dejavnost Inštituta izhaja iz programa z naslovom Temeljne raziskave slovenskega ljudskega izročila, ki obsegajo slovstveno folkloro, šege in igre, glasbeno in plesno kulturo, izbrana poglavja iz materialne kulture in avdiovizualno dokumentacijo.

Sekcija za ljudsko slovstvo: Nadaljevale so se priprave za izdajo pripo-

vednega repertoarja Rezijanke T. Vajtove in pripovednega gradiva G. Križnika. Pripravljena je zbirka pripovedi pravljicne narave kot del izdaje vsega gradiva, ki je na podlagi pobud in akcij M. Stanonik prihajalo v arhiv slovenskih ljudskih pripovedi. Pridobivanje omenjenega gradiva se je nadaljevalo tudi v l. 1986 in je bilo zbranih 353 enot. Število izpiskov slovstvenofolklornih odlomkov islovenske literature je naraslo na 1014.

S študijem mednarodnega sistema AT so se začele priprave za kazalo slovenskih ljudskih pravljic. Obiski na terenu so večinoma potekali zaradi študija okoliščin in kontinuitete slovstvene folklorne na Gorenjskem. Opravljena je bila prva faza urejanja arhiva slovenskih ljudskih pripovedi. *Sekcija za ljudske šege in igre:* Za zgodovino raziskovanja šeg je bilo zaključeno delo »Etnologija na Slovenskem med 1848 in 1860«. Obsegalo je kvalitativno in kvantitativno raziskavo besedil, ki jim je mogoče pripisati določeno stopnjo etnološke oblikovanosti s posebnim pogledom na šege. Zgodovini raziskovanja šeg je bil namenjen tudi študij v tujini.

V pripravah za monografsko študijo o tradicionalni svatbi na Slovenskem so bila pregledana in ekscerpirana dela iz primerjalnega gradiva. Dopolnjeno je bilo gradivo o ženitovanjskih šegah iz tiskanih in rokopisnih virov. Izdelan je bil prvi del razprave o svatbenih šegah v širši okolici Novega mesta. Terenske raziskave so potekale na Dolenjskem in Koroškem, zajemale so ženitovanjske šege, šege ob rojstvu in smrti ter delovne in letne šege. Zbrano gradivo je bilo obdelano za uvrstitev v arhiv. Pripravljena je polovica 2. snopiča zbirke Slovensko Štajersko pred marčno revolucijo 1848.

Sekcija za glasbeno narodopisje: Nadaljevalo se je delo za 4. knjigo korpusa Slovenske ljudske pesmi, za izdajo instrumentalne glasbe Rezijske ter zbirko Slovenske ljudske pesmi Koroške. Slednje 1. knjiga — Kanalska dolina — je izšla v l. 1986, 2. knjiga — Ziljska dolina — pa v začetku l. 1987. V okviru priprav za regionalne zbirke slovenskih ljudskih plesov je bilo pregledano vse rokopisno gradivo sodelavcev sekcije ter evidentirano za klasifikacijo in katalogizacijo. Za zbirko plesov Bele krajine je pripravljeno plesno gradivo, pregledana je bila primerjalna literatura. Opravljena je bila glasbena redakcija koledniških pesmi za knjigo Slovenska koledniška

dramatika in redakcija gradiva za monografijo o Juriju Vodovniku. Terenske etnomuzikološke raziskave so bile v dolini Krke (od Novega mesta do izliva), na Bizeljskem in v izbranih krajih po Sloveniji. Celotno število zbranega gradiva znaša 579 pesmi, 396 instrumentalnih melodij in pritrkovanih enot ter 166 enot različnih etnoloških podatkov. Posneto gradivo je bilo sproti arhivirano.

Sekcija za materialno kulturo: T. Ceve je koordinator raziskave Planine na Slovenskem. Zunanja sodelavka A. Novak je dokončala poglavitni del študije o planinah v Bohinju. Za planine v Kamniško-Savinskih Alpah so bili pregledani nekateri rokopisni viri, ki obravnavajo pašništvo na gornjegrajskem območju, medtem ko so bili za planine na tolminsko-kobariškem ozemlju zbrani viri kot priprava na terenske raziskave. Izdelana je bila študija Domačije v gorah, Oris kmečke hiše v Selah in v zahodnih ter osrednjih Karavankah in je pripravljena za tisk. V okviru raziskave o razvoju tradicionalne kmečke hiše v Bohinju so bile evidentirale stavbe v vaseh Zgornje in Spodnje bohinjske doline in izmerjeni dve kmečki hiši. Nosilec raziskave Oblačilna kultura na Slovenskem v 17. in 18. stoletju A. Baš je opravil prvo fazo: zbral, izpisal ali kserografiral je vse tiskane vi-re, ki so bili ugotovljeni doma ali drugod v Srednji Evropi.

Sodelavci ISN so uredniki ali člani uredniških odborov domačih etnoloških publikacij (Slovenske ljudske pesmi, Traditiones, Etnološki pregled, Narodno stvaralaštvo-Folklor, Etnomuzikologija v Jugoslaviji) in člani raznih odborov, komisij in društev doma ter na tujem (SED, Jugoslovanski medakademijski odbor, Odbor za folklorno dejavnost pri ZKOS, Svet za literaturo s področja folklorne pri Prosvetnem saboru Hrvatske, Jugoslovanska komisija za dokumentacijo in zaščito duhovne kulturne dediščine, Ethnographia panonica, Mednarodna komisija za vizualno antropologijo pri IUAES, Mednarodna študijska komisija za ljudska glasbila, Mednarodna študijska komisija za raziskovanje ljudskih balad in dr.). H. Ložar-Podlogar je urednica za slovenski del pri mednarodni etnološki bibliografiji DEMOS in sodelavka Internationale volkskundliche Bibliographie. Z. Kumer je urednica Jahresbibliographie der Volksballadenforschung in je doslej uredila 15 zvezkov.

Na študijskem izpopolnjevanju ali obisku na tujem so bili 4 sodelavci. A. Baš je obiskal etnološke institucije v Budimpešti in imel tam dve predavanji. I. Cvetko je bil na študiju v Oxfordu v zvezi z raziskavo Funkcija zvoka v ljudskih žegah. J. Fikfak je bil s štipendijo DAD na 10-mesečnem študiju v Münchnu in Tübingenu, M. Šašel-Kropej pa je na slavističnem oddelku v Gradcu pregledala Štrekljevo zapuščino.

Sodelavci ISN so z referati in diskusijskimi prispevki sodelovali na 17 mednarodnih in domačih posvetovanjih ter kongresih (Aleksandrija, Tübingen, Strobl, Lienz, Marburg, Dresden, Orta, Trento, Heiligengreuz, Beograd, T. Velenje, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Priština, Bled, Boh. Bistrica), imeli predavanja na visokih šolah doma (Oddelek za etnologijo FF, Oddelek za muzikologijo FF, Akademija za glasbo) in na tujem (Cagliari, Sassari, Viden, Palermo), sodelovali na raznih seminarjih ter pripravili več radijskih in televizijskih oddaj.

V letu 1986 so objavili 83 bibliografskih enot, od tega 3 knjige (Die Volksmusikinstrumente in Slowenien, Slovenska koledniška dramatika, Slovenske ljudske pesmi Koroške — Kanalska dolina), 50 razprav in strokovnih člankov ter sodelovali pri 4 redakcijah. (Bibliografija sodelavcev ISN bo objavljena v Letopisu SAZU 1986). Izšel je tudi 15. zvezek zbornika ISN Traditiones. Sodelavci ISN so kot doslej posredovali gradivo in nasvete vsakomur, ki je to potreboval za znanstveno, predvsem pa za pedagoško, kulturno-prosvetno ali umetniško delo, in se vanj vključevali tudi sami.

Mirko Ramovš

MESTNI MUZEJ IDRIJA

Naš muzej pokriva območje občine Idrija. Je muzej splošnega značaja, torej pokriva različna strokovna področja: tehnično zgodovino, ki se navezuje na bogato preteklost idrijskega rudnika, starejšo zgodovino, zgodovino NOB in etnologijo.

V muzeju je zaposlen en kustos-etnolog, njegovo delo pa je bilo v preteklem letu usmerjeno predvsem v notranje delovanje (urejanje fototeke, kartoteke) in terensko delo (pridobi-

vanje novih informacij, fotografij in predmetov).

V letu 1986 je bil posnet prvi material na video kaseto: »Izdelovanje larfe — lesenega naličja za cerkljanske laufarje« (v sodelovanju AVL ZRC SAZU), prav tako pa je bil posnet 10 min. film (s super 8 mm kamero) o Cerknem, ki je bil v decembru 1986 predstavljen tudi študentom etnologije na FF, v okviru topografskega seminarja pri prof. Kremenšku.

Precej obsežno je tudi pedagoško delo vseh kustosov (le 3) v muzeju, zlasti smo zaposleni kot vodiči po zbirkah in objektih v sezoni obiskov (maj—september), etnolog pa že dalj časa uspešno sodeluje z zgodovinskim krožkom na OŠ v Cerknem. Rezultat tega sodelovanja je že druga etnološka (topografska) razstava, odprta v Muzejskem oddelku v Cerknem, z naslovom »Labinje«.

Gre za prikaz načina življenja v majhni cerkljanski vasi Labinje. Poudarek je na arhitekturi in gospodarstvu, zlasti gojenju ajde, kajti Labinje so takorekoč edina vas na Cerkljanskem, kjer ajdo še zmerom gojijo.

Kot že več let doslej je tudi lani potekal na Vojskem raziskovalni tabor v okviru gibanja Znanost mladini, na katerem je delovala tudi etnološka ekipa, mentor pa je bil naš etnolog. Tema: Etnološka topografija — Razkroj tradicionalne kulture in uvajanje novosti.

V juniju 1986. leta smo odprli stalno razstavo »Življenje idrijskega rudarja«, ki je bila pri nas že postavljena, vendar sedaj že 10 let deponirana.

V decembru je pri nas gostovala razstava »Šentviška planota«, ki jo je pripravil Goriški muzej. Zaradi bližine tega področja in sorodnosti v pogledu kulturnih sestavin Cerkljanskega in Planote, smo se odločili, da jo predstavimo tudi pri nas.

Ivana Bizjak

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

V Pokrajinskem muzeju v Celju je zaposlen en etnolog.

Muzej je kompleksnega tipa in poleg etnologije zajema tudi druge muzejske stroke, kot so arheologija, kultura in umetnostna zgodovina ter zgo-

dovina. Gradivo zbiramo na območju sedmih občin celjske regije. Sedež muzeja je v Celju.

V letu 1986 smo nadaljevali z zbiranjem gradiva s področja vinogradništva in domače obrti na Celjskem. Trenutno dajemo prednost zbiranju gradiva v občinah Sl. Konjice, Žalec in Laško. V preteklem letu smo v okolici Vranskega odkupili skoraj celoten inventar kmetije, kar nam bo skupaj z raziskavami območja v tem letu služilo kot osnova za proučevanje življenja ljudi v okolici Vranskega. Vransko je bilo nekoč in je še danes eno od pomembnih središč Savinjske doline.

V okviru notranjega muzejskega dela smo dopolnjevali fototeko, diateko in negativoteko. Zlasti sta se v preteklem letu povečali fototeka in negativoteka. Depoji Pokrajinskega muzeja v Celju so urejeni, vse lesene predmete pred deponiranjem očistimo in prepariramo.

V okviru pedagoškega dela in naše razstavne dejavnosti smo na Tehniški šoli maršala Tita v Celju postavili razstavo o starejši ljudski arhitekturi na Celjskem.

Poleg tega sodelujemo s šolami tudi s pripravo predavanj po posameznih tematskih sklopih na podlagi etnološke stalne zbirke.

Dobro sodelujemo z Oddelkom za etnologijo na Filozofski fakulteti. V občini Slov. Konjice na območju različnih krajevnih skupnosti že četrto leto raziskujemo domačo obrt. Akcija se bo nadaljevala tudi v letu 1987.

Vladimir Štibar

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ LJUBLJANA

Zaradi napeljave centralne kurjave v muzejski stavbi Narodnega muzeja je bil tudi Slovenski etnografski muzej kar 2 zimi brez kurjave. Tako so delavci muzeja morali delati v nemogočih delovnih pogojih, so pa kljub temu pripravili vse načrtovane razstave. V prostorih SEM v Ljubljani je bila v začetku leta (januarja) odprta še gostujoča razstava »Ciper — otok Venere«, nato pa od 27. junija do 28. novembra močno odmevna reprezentančna razstava »Slovenske ljudske vezanine«.

Muzej pa je še več razstav, kot jih je načrtoval, pripravil izven muzeja v Sloveniji, Jugoslaviji in tudi v tujini: »Ljudska umetnost Jugoslavije« v Etnografskem muzeju v Budimpešti (slovenski delež — 63 predmetov), slovenski delež za razstavo »Ljudska umetnost Jugoslavije« v Sarajevu in Skopju (70 predmetov, številne fotografije), razstavo »Slovenske čipke« v razstavišču Kraške hiše v Velikem Repnu pri Trstu, nato pa še v okviru prireditve Alpe-Adria v Trevisu in Milanu v Italiji. Razstavo »Tradicionalne oblike stolov v Jugoslaviji« z gradivom iz jugoslovanskih etnografskih muzejev je SEM pripravil in postavil na lesnem sejmu v Celovcu, razstavo »Korenine starih obrti« pa v razstavnem paviljonu Zveze obrtnih združenj Slovenije. V okviru sodelovanja z madžarskimi muzeji je SEM gostoval na jesenskem festivalu Savaria v Szombathelyu z razstavo »Najantarjevi poti — stare in še vedno žive obrti«.

V muzeju Goričane so preuredili stalne zbirke in jih dopolnili z novimi predmeti in legendami, na novo je bilo postavljeno indonezijsko ljudsko gledališče in zbirke kitajskih novcev. V muzeju Goričane je gostovala razstava Nandalala Bosa, utemeljitelja bengalske slikarske šole iz Indije.

Tako je muzej v tem letu v svojih razstavnih prostorih postavil 6 razstav, gostoval s 6 razstavami v 8 krajih Jugoslavije in v tujini.

Razen tega so delavci muzeja pripravili še razstavi »Kolarstvo in kovaštvo« ter »Slovenska kuhinja«.

Obe razstavi sta popolnoma pripravljene in jih bodo postavili v začetku leta 1987 — ob ponovni otvoritvi muzeja.

Muzej je pripravljala razstavo »Slovenski raziskovalci v vzhodni Aziji« (I. faza) in razstavo »Panjske končnice« v Zürichu — priprava gradiva in embalaže. Pripravili smo tudi že prevod za tisk kataloga za razstavo »Libade — okrašeni žametni suknjiči ženske meščanske noše v Srbiji«.

Razen teh razstav so delavci muzeja začeli ali nadaljevali z raziskavami (kot pripravami za razstave v letih 1988—1990) sledečih tem:

Ljudska medicina na Slovenskem; Transhumanca na Slovenskem; Poselstvo na Slovenskem; Primorci — priseljenci v urbanih središčih na Slovenskem.

Vsi strokovni delavci muzeja pa so pripravili tudi osnovni koncept za

stalno etnološko razstavo »Etnološka predstavitev Slovencev v 19. stoletju«. Zaradi nekurjenih prostorov so se lahko posvetili predvsem raziskovalnemu delu kot predpripravi za bodoče razstave in internemu delu v muzeju.

V letu 1986 je muzej pridobil 191 novih predmetov, inventariziran je bil skupaj 501 predmet, od tega 375 predmetov slovenskih zbirk in 126 predmetov neevropskih zbirk.

Tehnični oddelek je konzerviral, restavriral in prepariral 436 predmetov. Razen tega je tehnični oddelek SEM restavriral in konzerviral nad 100 muzealij iz muzejske zbirke Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Tehnični oddelek je sodeloval pri postavitvi vseh razstav in pri sistematičnem urejanju zbirk v depozju. Sestavljenih je bilo 150 m kovinskih polic, na katerih so razporejene zbirke skrinj, čebelarstva, lova, poljedelskega orodja, bloških smuč, del zbirke obrti itd. Posamezne zbirke so bile tudi sistematično urejene, peče po pokrajinah in inventarnih številkah. Iz zbirke slik na steklu je bilo urejenih 300 enot.

V muzejski dokumentaciji je bilo novo pridobljenih in inventariziranih 546 fotografij in 538 negativov. Dokončno smo uredili in na novo klasificirali vse fotografije s področja materialne kulture — 2/3 vsega gradiva. Knjižnica je z zamenjavo in nakupi pridobila 452 knjig, inventariziranih je bilo 346 knjig in periodičnih publikacij, izposojenih pa 286 knjig in revij.

V založniški dejavnosti smo izdali katalog »Slovenske ljudske vezenine«. Izšla je mapa noš za Dobrepolje in bilo je pripravljeno besedilo za mapo Slovenske Istre in za mape, ki jih v sodelovanju s SEM izdaja ZKO Slovenije. Pripravili smo gradivo za novo številko Slovenskega etnografa.

Pri investicijsko-vzdrževalnih delih po napeljavi centralne kurjave smo morali muzej delno obnoviti in pobeliti skorajda vse prostore.

Največja investicijsko-vzdrževalna dela so bila opravljena v muzeju Goričane, kjer smo opravili večja dela pri sanaciji zidane ograje na grajskem vrtu in sanaciji 2 prostorov v gradu kot tudi sanacijska dela zaradi pogrežanja gradu: skopali smo nove vtočne jarke, izboljšali ves sistem odvodnjevanja pred gradom in položili asfaltno prevleko po vsem dvorišču — s tem smo sanirali nadaljnjo spodkopavanje temeljev in nadaljnjo pogrežanje dela gradu.

Pomembna pridobitev muzeja je nov kombi.

Pri kadrovskih dopolnitvah moramo omeniti, da je v muzeju v tem letu nadaljeval z delom še en stažist-etnolog in da je muzej 1. 12. zaposlil novega kustosa-pedagoga.

V letu 1986 si je razstave SEM ogledalo:

	obiskovalcev
v razstavnih prostorih SEM	11.200
v muzeju Goričane	9.315
v muzeju Podsmreka	3.180
na potujočih razstavah v drugih muzejih	43.200
Skupaj:	66.895

dr. Boris Kuhar

**ZAVOD
ZA VARSTVO NARAVNE
IN KULTURNE DEDIŠČINE
NOVA GORICA**

V zavodu sta zaposlena en etnolog kot dokumentalist in en umetnostni zgodovinar za etnološko stavbno dediščino. S 1. aprilom bo zavod pridobil etnologa-pripravnika. S tako zasedbo in s porazdelitvijo nalog bi končno lahko ustrežneje pokrivali dediščino sedmih občin, v katerih so aktualne poleg rednega spremljanja prostorskih posegov tudi prenove historičnih jeder (Smartno, Stanjel, Vipavski Križ, Goče in Kanal), problematika varstva dediščine v TNP ter spremljanje in izvajanje novega zakona o urejanju prostora. Skupaj s konservatorjem za kulturno krajino izdelujemo strokovne podlage za potrebe prostorskih ureditvenih pogojev v tolminski občini, ki pomenijo obsežno raziskovalno delo modelov poselitve. V pripravi je tudi elaborat Analiza arhitekturnega razvoja in barvne študije fasad mesta Idrija, ki bo izšel ob petstoletnici tega rudarskega mesta leta 1990.

Dokončali bomo izvedbo konservatorskih akcij iz preteklega leta:

Bevkova hiša v Zakojci: ureditev notranjščine oziroma muzeja tega pisatelja; rudarska hiša, Bazoviška 4; Idrija: prezentacija zunanjščine; Kosmačeva rojstna hiša, Slap ob Idrijci 15: ureditev zunanjščine in sanitarij; Smartno 32: prezentacija domačije in ureditev kleti; taborni vhod v Vipavski Križ: prenova poslopja v arhitekturni atelje; Kobarid, Gregorčičeva 8: prezentacija poslikane fasade.

V letošnjem letu pripravljamo izvedbo konservatorskih akcij v Kanalu — Pionirska 8: prenova poslopja za potrebe KS; Levstikova 8, I. Bistrica: ureditev Vencinove hiše za potrebe etnološkega muzeja (Pokrajinski muzej Koper); izvedba restavracijskih del na kmečkih freskah v občini Tolmin in Idrija (Restavracijski center Ljubljana); Nadanje selo 54, občina Postojna: prenova domačije.

Za potrebe ureditvenega načrta prenove Goč bi morali že v letošnjem letu izdelati konservatorske programe za celotno naselje in organizirati etnološko prakso, ki so jo v preteklem letu uspešno zastavili študentje FAG.

V sklopu akcij širšega pomena pripravljamo izvedbo tehnične dokumentacije naselja Vipavski Križ, ki naj bi jo v obliki poletne šole uresničili študentje FAGG

Nadaljevali smo z urejanjem in dopolnjevanjem dokumentacije in notranjo ureditvijo dosjeja spomenika, ki ga sestavljajo evidenčni list spomenika, mapna kopija, fototeka s krajevno kartoteko fototeke in diateke, bibliografski podatki spomenika iz periodike, vsi dokumenti o posegih na objektu, v letošnjem letu pa bomo pričeli izpopolnjevati evidenčni list o tehnični dokumentaciji spomenika.

Za ostala področja udejstvovanja (pedagoško delo, razstave, publiciranje) pa moramo priznati, da jih bolj malo uresničujemo.

Pedagoško delo je delno steklo s sodelovanjem s Srednjo šolo za družboslovje ter OŠ Solkan. Učenci sodelujejo z nami predvsem pri pripravi nalog, ki jih izdelujejo za gibanje Znanost mladini. Vsako leto prihaja k nam po en učenec na enotedensko prakso, ki vključuje tudi spoznavanje etnološkega dela.

Sodelujemo še s študenti etnologi in arhitekti (praksa, seminarske in diplomske naloge).

Razstave: pripravljamo razstavo, ki bo predstavila Zavod v 25-letnem delu.

Objave: žal smo prav na tem področju najmanj dejavni. Objavljali smo v Primorskih novicah in Varstvu spomenikov. Z referatom (B. Klemenčič, R. Pavlovec, M. Plesničar, J. Vesel: »Uporaba kamna v ljudski arhitekturi na Krasu«) smo sodelovali na posvetovanju »Arhitektonsko-gradbeni kamen v Sloveniji in njegova uporaba«, Ljubljana 26., 27. in 28. marca 1987.

*Andrejka Pavlin,
Bojan Klemenčič*

ZAVOD
ZA VARSTVO NARAVNE
IN KULTURNE DEDIŠČINE
NOVO MESTO

Etnolog je na Zavodu zaposlen od 1. 9. 1981, delno pa opravlja tudi naloge umetnostnega zgodovinarja.

Zavod deluje na območju petih občin Dolenjske in Posavja. Sedež ustanove je v Novem mestu, delo pa opravlja poleg občine Novo mesto še v občinah Brežice, Črnomelj, Metlika in Trebnje.

Med pomembnejšimi nalogami v letu 1987 je potrebno omeniti pripravo strokovnih osnov za razglašanje spomenikov (tudi etnoloških) v občinah Novo mesto in Metlika ter sodelovanje pri pripravi karte Žumberak—Gorjanci.

Od akcij širšega pomena pa je treba omeniti obnovitvena dela na domačiji Križe št. 5, ki potekajo z neposrednim sodelovanjem Spominskega parka Trebče, saj sodi kmetija v njegov sklop; obnovitvena dela na domačiji Prilozje št. 10 v Beli krajini (akcija je bila načrtovana za štiriletno obdobje, v letu 1986 je bila s slamo prekrita stanovanjska hiša); na hiši Bare Juričine v Metliki, ki je značilna stanovanjska stavba revnejšega sloja prebivalstva na obrobju mesta, so bila izvedena najnujnejša vzdrževalna dela (statična sanacija, popravilo stene, prebeljena zunanjščina itd., za Dularjev mlin in žago na Jami pri dvoru je bila izdelana arhitekturna topografija stavbe mlina in žage. Na tej

osnovi bomo določili potek obnovitvenih del oziroma rušenje objekta.

V začetku leta 1986 je bila dokončana — že v letu 1985 začeta — akcija prekrivanja slamnate strehe na stanovanjski hiši Šmarje št. 12 pri Sentjerneju. Stavba stoji v neposredni bližini podružnične cerkve in skupaj z njo oblikuje značilen vaški ambient.

Terenska ekipa zavoda je na jesen 1986 raziskovala stavbni fond Starega trga ob Kolpi. Ob tej priložnosti je bila začeta etnološka raziskava stanovanjske kulture.

Pri ORS Novo mesto je bila prijavljena raziskovalna naloga z naslovom Tipologija ruralne arhitekture v občini Novo mesto z ozirom na Dolenjsko regijo. Naloga je zastavljena dolgoročno, v letu 1986 so bili pregledani viri in literatura.

Etnologinja zavoda se je udeleževala seminarjev, posvetovanj in ekskurzij v okviru zavoda kot tudi v okviru Slovenskega konservatorskega društva. V okviru kulturnih dnevo v na srednjih šolah v Novem mestu so konservatorji zavoda, med njimi tudi etnologinja, pripravili več predavanj o delu zavoda in posameznih strok.

Zavod je o svojem delu tako v letu 1985 kot tudi 1986 pripravil obširno Letno poročilo in ga poslal sorodnim ustanovam in inštitutom. V Letnem poročilu je nadrobno predstavljeno delo zavoda in posamezne naloge, ki jih je ta opravil.

Marinka Dražumerič